

EPI-aktuellt

Vol 2

Nr 4

23 januari 2002

Nyhetsbrev från Avdelningen för Epidemiologi, Smittskyddsinstitutet

Redaktör: [Ragnhild Janzon](#), tfn 08-457 23 64

Ansvarig utgivare: [Johan Giesecke](#), tfn 08-457 23 60

Fax: 08-30 06 26

E-post: epi@smi.ki.se

Prenumeration: Via formulär på [SMI:s hemsida](#)

Innehåll

- Ett fall av spädbarnsbotulism
- "Att bekämpa smittsamma sjukdomar angår oss alla"
- Inga tecken till sjunkande vaccinationsfrekvens i skolorna
- Tyg mot kolera

Notiser

Ett fall av spädbarnsbotulism

En tidigare frisk 5½ månader gammal gosse åkte med sin moder till USA 15/12. En vecka senare insjuknade barnet med en förkylning som läkte ut spontant. I samband med hemresan (26/12) slutade barnet plötsligt dia och föreföll trött. Pojken blev slemmig i halsen, sov mera än vanligt och blev tilltagande slapp under två dygn. När man sedan kom in till Barnkliniken var barnet hypotont, mimikfattigt, förstoppat men relativt nöjt. Behandling med bronkdilaterande medel insattes samtidigt som man gav sondmat. En omfattande utredning startades där man utredde för metabol sjukdom, endokrin sjukdom, encefalit och Guillain-Barré. Dessa utredningar gav inget napp. Däremot fick man positivt resultat för *Clostridium botulinum* typ B i faecesprov skickat för botulinumtoxin-test på mus liksom faecesodling med frågeställningen *Clostridium botulinum*.

Någon specifik behandling gavs inte. När diagnosen klarnade var barnet redan betydligt förbättrat. I Sverige finns ett antitoxin framställt från hästserum. Detta immunglobulin brukar dock inte användas på spädbarnsbotulism som i sig har en gynnsam prognos. I USA har man även ett humant antiserum, men det får inte exporteras utanför landets gränser.

Pojken utskrevs med sond och inhalationsterapi som kunde utsättas vid återbesök sex dagar senare. Gossen var då fortfarande hypoton.

C. botulinum typ B finns endemisk i området familjen besökte. Gossen har huvudsakligen ammat och aldrig fått honung eller majssirap. Smittan har troligen kommit ifrån sporer i

samband med vistelsen i endemiskt området. Spädbarnsbotulism kan orsakas av intag av en mindre mängd sporer: 10-100. Man anser att spädbarns tarmflora inte konkurrerar ut *C. botulinum* som därmed kan växa och framkallar en intestinal toxemi.

Förutom vanlig svensk smittskyddsanmälan har fallet även anmälts till CDC i USA.

Thomas Higgins
Barnläkare
Centrallasarettet i Växjö

Arne Runehagen
Smittskyddsläkare
Kronobergs län

Läs mer om [botulism](#)....

"Att bekämpa smittsamma sjukdomar angår oss alla"

En ny folder som presenterar SMI:s organisation och verksamhet har tagits fram.

Foldern finns att ladda ner som pdf på [SMI:s webbplats](#) under Arkiv/Trycksaker

En engelsk version håller på att tas fram som beräknas vara klar under våren.

[Birgitta Brink](#), informationschef

Statistik

Inga tecken till sjunkande vaccinationsfrekvens i skolorna

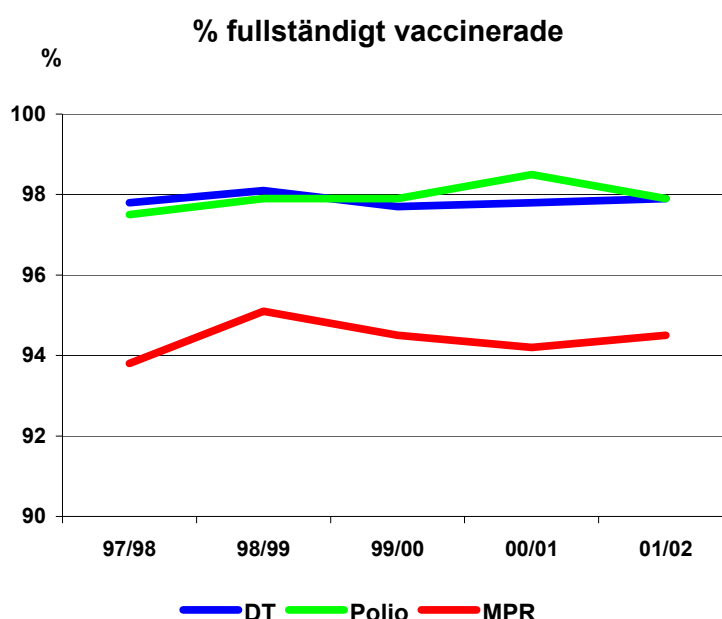
Årskurs 6 i grundskolan är det år då barn får den sista av de vaccinationer som ingår i barnvaccinationsprogrammet. T.o.m. läsåret 1996/97 ansvarade SMI på egen hand för redovisning av vaccinationstäckningen genom utskick av blanketter till landets skolhälsovård och därefter insamling och sammanställning. Detta arbete utförs nu av landets Smittskyddsenheter (SmE) – SMI svarar för framtagning av formulär och anvisningar som via SmE distribueras till skolorna. SmE svarar sedan för sammanställningarna av skolrapporterna i sina landsting och de utgör grunden för SMI:s nationella rapport.

De första åren med det nya systemet hade inte alla landsting möjlighet att delta och det innebar att rapporteringen endast redovisade vaccinationstäckningen för mellan 50 och 60% av eleverna, men det gångna läsåret 2001/02 deltog samtliga landsting och nu ingår 111 666 barn, motsvarande 93% av landets årskurs-6-elever i rapporten.

Vaccinationstäckningen är generellt god: 97,9% av barnen har blivit fullständigt vaccinerade mot polio, difteri och stelkramp, och färre än 0,1% är helt ovaccinerade mot dessa sjukdomar (mellanskillnaden utgörs av barn som fått färre än det stipulerade totalantalet injektioner). Fullgott vaccinerade (två injektioner) mot mässling, påssjuka och röda hund är 94,5% av barnen, 5% har fått en injektion och endast 0,5% hade inte fått något MPR-vaccin alls i skolan.

Variationer mellan och inom landstingen förekommer, men av alla de över 110 000 elever som ingår i rapporten är bara 44 barn ovaccinerade mot difteri och stelkramp, 82 har inte fått något poliovaccin och 537 har inte fått MPR-vaccin.

En jämförelse över tiden, fr.o.m. läsåret 1996/97 t.o.m. läsåret 2001/02, visar att siffrorna är stabila och någon neråtgående trend i vaccinationstäckningen vad beträffar MPR (rött i kurvan) syns inte.

[Ragnhild Janzon](#)

Läs mer om [vaccinationer](#)....

Hänt i världen

Tyg mot kolera

En artikel i elektroniska upplagan av den ansedda tidskriften *Proceedings of the National Academy of Sciences* beskriver hur man i Bangladesh genom att filtrera ytvatten genom en sari kunde minska koleraincidensen till hälften. Studien är upplagd som en ekologisk studie, där varje by är ett studieobjekt. Byarna randomiserades till att aningen ta vatten direkt, att använda ett nylonfilter (av en typ som brukar användas mot dracunculiasis i Afrika), eller att filtrera vattnet genom en vikt sari.

Bakgrunden till studien var att författarna tidigare visat att kolerabakterierna ofta fäster till plankton i vattnet, och att dessa plankton är mycket större än bakterierna.

Genom att ta en gammal sari (som har mindre maskor än en ny), vika den 4 eller 8 gånger, och sedan hålla den över öppningen på det flaskliknande kärl man sänker ner i vattnet kunde man minska koleraincidensen i försöksbyarna med 48% jämfört med de byar som inte filtererade vattnet alls. Nylonfiltret var inte riktigt lika effektivt. Den använda sarin sköljdes sedan igenom och hängdes upp på tork i solljuset.

En vacker studie av en mycket praktisk lösning på ett konkret smittskyddsproblem!

Referens:

Colwell RR, Huq A, Sirajul Islam M, Aziz KMA, Yunus M, Huda Khan N, Mahmud A, Bradley Sack R, Nair GB, Chakraborty J, Sack DA, Russek-Cohen E. Reduction of cholera in Bangladeshi villages by simple filtration. <http://www.pnas.org/cgi/reprint/0237386100v1.pdf>

[Johan Giesecke](#)

Länkar till andra smittskyddsnyheter

[CDR Communicable Disease Report \(Storbritannien\)](#)

[EPI-NEWS \(Danmark\)](#)

[Eurosurveillance Weekly](#)

[MMWR](#)

[MSIS-rapport \(Norge\)](#)

[ProMed](#)

[WHO Disease Outbreaks News](#)